

Obsah

ÚVOD 10

**Kde se vlastně na Zemi vzali ptáci
aneb od dinosaurů k ptákům** 18

**Nové pohledy na historický vývoj
ptáků a jejich systematiku** 20

Stavba ptačího těla 22

Zajímavosti ptačího opeření
a přepeřování 22

Další vnější znaky důležité
z hlediska determinace 31

Mimořádnosti ptačí kostry
a svalů 34

Ptačí smysly 36

▪ Co to znamená mít orlí zrak? 36

▪ Tajemství dokonalého sluchu 39

▪ Mají ptáci čich? 40

▪ Jak jsou na tom ptáci s chutí
a hmatem 40

▪ Další tajemné smysly ptáků 41

Trávicí ústrojí 42

Nejvýkonnější dýchací systém
mezi obratlovci 43

Cévní soustava 44

Vyměšovací a pohlavní ústrojí 45

Rozmnožování 47

Párovací systémy 48

Věrnost „manželských“ svazků 49

Hnízda a vejce 50

Mláďata to mají těžké 54

Péče o mláďata 54

Ptačí jídelníčky 57

Strategie sběru a lovu potravy 62

Ptačí let a migrace 64

Tajemství ptačího stěhování 66

Zázraky ptačí navigace 73

Další předpoklady úspěšné
migrace 74

Proč vlastně ptáci migrují? 75

**Ptačí hlasy aneb jak se
ptáci dorozumívají** 76

VRUBOZOBÍ
(Anseriformes) 80

▪ husa velká 80

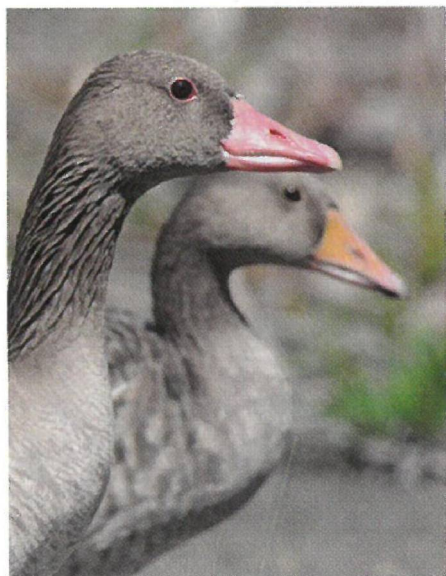
▪ berneška bělolící 82

▪ labuť velká 84

▪ labuť zpěvná 86

▪ husice nilská 88

▪ husice liščí 90

■ kachnička mandarinská	92
■ kopřivka obecná	94
■ hvízdák eurasijský	96
■ kachna divoká	98
■ lžičák pestrý	100
■ ostralka štíhlá	102
■ čírka modrá	104
■ čírka obecná	106
■ zrzohlávka rudozobá	108
■ polák velký	110
■ polák malý	112
■ polák chocholačka	114
■ hohol severní	116
■ morčák malý	118
■ morčák velký	120

HRABAVÍ

(Galliformes)	122
■ jeřábek lesní	122
■ tetřev hlušec	124
■ tetřívěk obecný	126
■ koroptev polní	128
■ křepelka polní	130
■ bažant obecný	132

POTÁPKY

(Podicipediformes)	134
■ potápka malá	134
■ potápka rudokrká	136
■ potápka roháč	138
■ potápka černokrká	140

ČÁPI

(Ciconiiformes)	142
■ čáp černý	142
■ čáp bílý	144

BRODIVÍ A PELIKÁNI

(Pelecaniformes)	146
■ kolpík bílý	146
■ bukač velký	148
■ bukáček malý	150
■ kvakoš noční	152
■ volavka vlasatá	154
■ volavka popelavá	156
■ volavka červená	158
■ volavka bílá	160
■ volavka stříbřitá	162
■ volavka rusohlavá	164

VESLONOZÍ

(Suliformes)	166
■ kormorán malý	166
■ kormorán velký	168

DRAVCI

(Accipitriformes)	170
■ včelojed lesní	170
■ orlík krátkoprstý	172
■ orel křiklavý	174
■ orel nejmenší	176
■ orel královský	178
■ orel skalní	180

▪ krahujec obecný	182
▪ jestřáb lesní.....	184
▪ moták pochop	186
▪ moták pilich.....	188
▪ moták lužní.....	190
▪ luňák červený	192
▪ luňák hnědý.....	194
▪ orel mořský.....	196
▪ káně lesní.....	198

DROPI

(Otidiformes)	200
▪ drop velký.....	200
▪ drop malý	202

KRÁTKOKŘÍDLÍ

(Gruiformes)	204
▪ chřástal vodní.....	204
▪ chřástal polní.....	206
▪ chřástal malý	208
▪ chřástal kropenatý	210
▪ slípka zelenonohá	212
▪ lyska černá	214
▪ jeřáb popelavý	216

DLOUHOKŘÍDLÍ

(Charadriiformes).....	218
▪ dytík úhorní.....	218
▪ pisila čáponohá.....	220
▪ tenkozobec opačný	222

▪ čejka chocholatá	224
▪ kulík písečný.....	226
▪ kulík říční	228
▪ kulík mořský	230
▪ kulík hnědý	232
▪ sluka lesní	234
▪ bekasina otavní	236
▪ břehouš černoocasý.....	238
▪ koliha velká	240
▪ vodouš rudonohý	242
▪ vodouš kropenatý	244
▪ pisík obecný	246
▪ racek chechtavý.....	248
▪ racek černohlavý.....	250
▪ racek bouřní	252
▪ racek bělohlavý.....	254
▪ racek středomořský.....	256
▪ rybák malý.....	258
▪ rybák obecný	260
▪ rybák bahenní.....	262
▪ rybák bělokřídlý	264
▪ rybák černý	266

MĚKKOZOBÍ

(Columbiformes).....	268
▪ holub domácí	268
▪ holub doupňák	270
▪ holub hřivnáč.....	272
▪ hrdlička divoká	274
▪ hrdlička zahradní	276

KUKAČKY

(Cuculiformes).....	278
■ kukačka obecná	278

SOVY

(Strigiformes).....	280
■ sova pálená.....	280
■ výřeček malý.....	282
■ výr velký.....	284
■ puštík obecný	286
■ puštík bělavý	288
■ kulíšek nejmenší	290
■ sýček obecný	292
■ sýc rousný	294
■ kalous ušatý	296
■ kalous pustovka.....	298

LELCI

(Caprimulgiformes).....	300
■ lelek lesní	300

SVIŠŤOUNI

(Apodiformes).....	302
■ rorýs obecný	302

SROSTLOPRSTÍ

(Coraciiformes).....	304
■ mandelík hajní.....	304
■ ledňáček říční	306
■ vlha pestrá.....	308

ZOBOROŽCI

(Bucerotiformes).....	310
■ dudek chocholatý	310

ŠPLHAVCI

(Piciformes).....	312
■ krutihlav obecný	312
■ strakapoud malý	314
■ strakapoud prostřední.....	316
■ strakapoud bělohřbetý	318
■ strakapoud jižní	320
■ strakapoud velký.....	322
■ datlík tříprstý.....	324
■ datel černý.....	326
■ žluna zelená.....	328
■ žluna šedá	330

SOKOLI

(Falconiformes).....	332
■ poštolka jižní	332
■ poštolka obecná	334
■ poštolka rudonohá.....	336
■ ostříž lesní	338
■ raroh velký	340
■ sokol stěhovavý	342

PĚVCI

(Passeriformes)	344
■ tuhýk obecný	344
■ tuhýk menší.....	346

▪ tuhýk šedý	348
▪ tuhýk rudohlavý	350
▪ žluva hajní	352
▪ sojka obecná	354
▪ straka obecná	356
▪ ořešník kropenatý	358
▪ kavka obecná	360
▪ havran polní	362
▪ vrána černá	364
▪ vrána šedá	366
▪ krkavec velký	368
▪ brkoslav severní	370
▪ sýkora uhelníček	372
▪ sýkora parukářka	374
▪ sýkora babka	376
▪ sýkora lužní	378
▪ sýkora modřinka	380
▪ sýkora koňadra	382
▪ moudivláček lužní	384
▪ sýkořice vousatá	386
▪ skřivánek krátkoprstý	388
▪ chocholouš obecný	390
▪ skřivan lesní	392
▪ skřivan polní	394
▪ břehule říční	396
▪ vlaštovka obecná	398
▪ jiříčka obecná	400
▪ mlynařík dlouhoocasý	402
▪ budníček větší	404

▪ budníček menší	406
▪ budníček lesní	408
▪ budníček zelený	410
▪ rákosník velký	412
▪ rákosník tamaryškový	414
▪ rákosník ostřicový	416
▪ rákosník proužkovaný	418
▪ rákosník obecný	420
▪ rákosník zpěvný	422
▪ sedmihlásek hajní	424
▪ cvrčilka zelená	426
▪ cvrčilka říční	428
▪ cvrčilka slavíková	430
▪ pěnice černohlavá	432
▪ pěnice slavíková	434
▪ pěnice vlašská	436
▪ pěnice pokřovní	438
▪ pěnice hnědokřídlá	440
▪ králíček ohnivý	442
▪ králíček obecný	444
▪ střízlík obecný	446
▪ brhlík lesní	448
▪ zedníček skalní	450
▪ šoupálek dlouhoprstý	452
▪ šoupálek krátkoprstý	454
▪ špaček růžový	456
▪ špaček obecný	458
▪ kos horský	460
▪ kos černý	462

▪ drozd kvíčala	464	▪ linduška lesní	522
▪ drozd cvrčala	466	▪ linduška horská	524
▪ drozd zpěvný	468	▪ pěnkava obecná	526
▪ drozd brávník	470	▪ pěnkava jikavec	528
▪ lejsek šedý	472	▪ dlask tlustozobý	530
▪ červenka obecná	474	▪ hýl obecný	532
▪ slavík modráček	476	▪ hýl rudý	534
▪ slavík tmavý	478	▪ zvonek zelený	536
▪ slavík obecný	480	▪ konopka obecná	538
▪ lejsek černohlavý	482	▪ čečetka zimní	540
▪ lejsek bělokrký	484	▪ křivka obecná	542
▪ lejsek malý	486	▪ stehlík obecný	544
▪ rehek domácí	488	▪ zvonohlík zahradní	546
▪ rehek zahradní	490	▪ čížek lesní	548
▪ skalník zpěvný	492	▪ strnad luční	550
▪ bramborníček hnědý	494	▪ strnad obecný	552
▪ bramborníček černohlavý	496	▪ strnad zahradní	554
▪ bělořit šedý	498	▪ strnad rákosní	556
▪ skorec vodní	500	▪ strnad viničný	558
▪ vrabec domácí	502		
▪ vrabec polní	504	▪ Rejstřík českých názvů	560
▪ pěvuška podhorní	506	▪ Rejstřík slovenských názvů	563
▪ pěvuška modrá	508	▪ Rejstřík latinských názvů	566
▪ konipas luční	510		
▪ konipas citronový	512		
▪ konipas horský	514		
▪ konipas bílý	516		
▪ linduška luční	518		
▪ linduška úhorní	520		

